

การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต
ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
A Study of Relationships Between Some Factors Affecting Internet Using Behavior of
Undergraduate Students of Suan Dusit Rajabhat University

พนารัตน์ พรพมา*

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามภาวะสันนิษฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และขนาดอิทธิพลระหว่างตัวแปรสาเหตุกับการใช้อินเทอร์เน็ต ตัวแปรสาเหตุที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการใช้อินเทอร์เน็ต เจตคติต่อ การใช้อินเทอร์เน็ต การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต แรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต และความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 628 คน เลือกโดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 2 ฉบับ และเป็นแบบทดสอบ จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นเลือกตอบ 4 ตัวเลือก เครื่องมือแต่ละฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .913 .914 . 921 . 903 . 765 และ .798 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. องค์ประกอบของตัวแปรสาเหตุทุกตัวที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามภาวะสันนิษฐานมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2/df = 1.706$, GFI = .976, AGFI = .960, SRMR = .025, PMSEA = .034)
3. พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตได้รับอิทธิพลทางตรงจากเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต มากที่สุด รองลงมาได้แก่ สภาพแวดล้อมในการใช้อินเทอร์เน็ต แรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต ความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต และการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .509 .393 .251 .188 และ .097 ตามลำดับ

* ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author)
email: phanarat_phr@hotmail.com

ส่วนตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการใช้อินเทอร์เน็ต ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการใช้อินเทอร์เน็ต เจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ต และ การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .199 .087 และ .035 ตามลำดับ ตัวแปรสาเหตุทั้ง 5 ตัว ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตได้ร้อยละ 84.10

คำสำคัญ: พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต

Abstract

This research aimed to study relationships between causal variables and internet usage behavior, verify a causal relationship between the hypothetical and empirical data and study effect size between causal variables and internet usage behavior. The causal variables used in this research included the environment, attitude, self-efficacy, motivation and knowledge in using the internet. The samples were 628 undergraduate students at Suan Dusit Rajabhat University who were selected by two-stage random sampling. The data collection tools included three questionnaires: two were created using rating scales with five levels, while the other was created using a multiple choice pattern. Reliabilities of the instruments were .913, .914, .921, .903, .765 and .798 respectively. The data were statistically analyzed by using path analysis with the LISREL program.

The results of this research were as follows:

1. There were positive relationships, at a .05 level of significance, between the factors of all causal variables and Internet using behavior.
2. The causal relationship model fit with the empirical data. ($\chi^2/df = 1.706$, GFI = .976, AGFI = .960, SRMR = .025, PMSEA = .034)
3. The Internet usage behavior was most affected by attitudes followed by the environment, motivation, knowledge and self-efficacy with affecting sizes at .509, .393, .251, .188 and .097 respectively. Indirect causal variables on internet usage behavior were the environment, attitude and self-efficacy with affecting sizes at .199, .087 and .035 accordingly. All five causal variables could demonstrate the variance of internet usage behavior at 84.10 percent.

Keywords: Internet Usage Behavior

บทนำ

ในสังคมยุคเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ตถือเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว เป็นการติดต่อสื่อสารแบบไร้พรมแดน เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเชื่อมโยงข้อมูลครอบคลุมไปทั่วโลก ทำให้มนุษย์มีเสรีภาพในการติดต่อสื่อสารพร้อมทั้งเข้าถึงข้อมูลแบบข้อความภาพ เสียง และภาพเคลื่อนไหว มีเทคนิคการนำเสนอที่หลากหลาย สามารถเชื่อมโยงข้อมูลไปยังเว็บอื่นๆ

ในระบบเครือข่ายอื่นๆ นอกจากนี้ยังมีบริการบนอินเทอร์เน็ตที่หลากหลาย เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ สนทนาออนไลน์ (chat) กระดานข่าว บริการถ่ายโอนข้อมูล ฯลฯ อินเทอร์เน็ตถือได้ว่าเป็นแหล่งข้อมูลครอบคลุมทุกสาขา ซึ่งเป็นทั้งประโยชน์และโทษต่อผู้ใช้ที่สามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างอิสระตามความถนัดและความสนใจส่วนบุคคล ซึ่งในขณะนี้อินเทอร์เน็ตก็ยังสามารถใช้ในการติดต่อกับเพื่อน อาจารย์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ด้วยบริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์และบริการสนทนาออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ อีกทั้งใช้ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ระหว่างผู้ที่สนใจในเรื่องเดียวกันได้ อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ และได้รับการนำมาประยุกต์ใช้อย่างไม่จำกัด ใช้งานได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา (วาสนา สุขกระสานตี, 2540)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ได้มีนโยบายในการแจกเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพาให้กับนักศึกษาเพื่อใช้ประกอบการเรียนพร้อมทั้งติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตไร้สายทั่วทั้งบริเวณของมหาวิทยาลัยฯ ซึ่งรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริโรจน์ ผลพันธิน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตได้ให้ปรัชญาที่ว่า “เทคโนโลยีก้าวไกล อยู่ที่ไหนก็เรียนได้ ภายใต้อาณาเขตเดียวกัน” จากวิสัยทัศน์และปรัชญาของมหาวิทยาลัย ทำให้มีนโยบายที่ใช้ระบบอินเทอร์เน็ตเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนและยกระดับคุณภาพของวิชาการ โดยวางระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่อำนวยความสะดวกในการค้นคว้าข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายสารสนเทศ นอกจากนี้ยังมีโครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของมหาวิทยาลัยในมิติต่างๆ เช่น ระบบสวนดุสิตอินเทอร์เน็ต บรอดคาสติ้ง (Suan Dusit Internet Broadcasting: SDIB) ที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการศึกษาของมหาวิทยาลัย, ระบบบริหารการศึกษา และเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการศึกษา ได้แก่ ระบบห้องสมุดเสมือน สำหรับจัดเก็บฐานข้อมูลความรู้ และเป็นแหล่งบริการองค์ความรู้, วิทยุทัศน์ตามคำขอ, บริการฐานข้อมูลออนไลน์, ระบบการสืบค้นหนังสือผ่านอินเทอร์เน็ต, ระบบการให้บริการพิมพ์งานผ่านระบบเครือข่าย (ศิริโรจน์ ผลพันธิน, 2548) เหล่านี้เป็นการลงทุนทางด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของมหาวิทยาลัยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาให้นักศึกษาสามารถเข้ามาใช้บริการของมหาวิทยาลัย จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ที่ตรงกับสภาพจริงของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ซึ่งสารสนเทศที่ค้นพบจากการศึกษาในครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหาร และอาจารย์นำไปปรับใช้วางแผนนโยบายในการบริหาร รวมทั้งการนำไปปรับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ต่างๆ ให้กับนักศึกษา เพื่อสนับสนุนพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาประกอบการจัดการเรียนการสอนในทางที่ถูกต้อง อีกทั้งยังเป็นสารสนเทศให้ผู้ปกครองได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้อินเทอร์เน็ตและดูแลสนับสนุนอุปกรณ์ต่างๆ แก่นักศึกษาอย่างถูกต้องต่อไป

วัตถุประสงค์

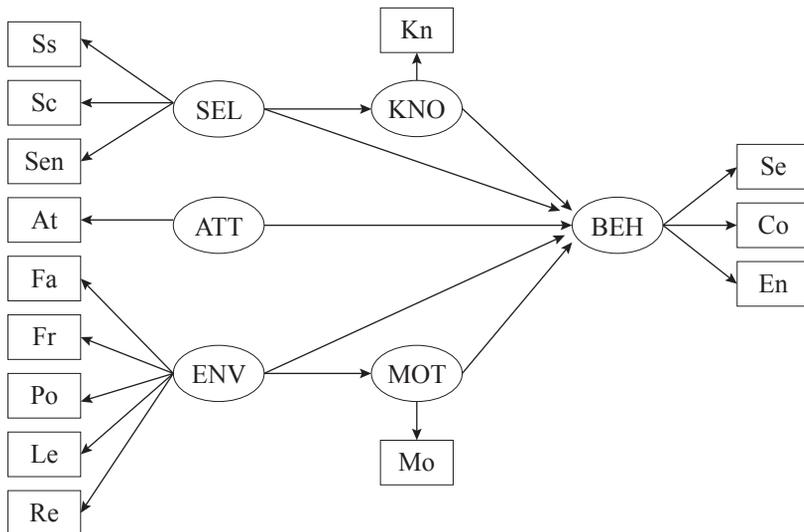
1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรสาเหตุ กับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามภาวะสันนิษฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลทั้งทางตรง ทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของตัวแปรสาเหตุ ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการใช้

อินเทอร์เน็ต เจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ต การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต แรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต และความรู้เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต ที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยพบว่า พฤติกรรมการแสดงออกของบุคคล มีสาเหตุปัจจัยต่างๆ หลายประการทั้งจากภายในตัวบุคคลและปัจจัยจากสภาพแวดล้อม ตามทฤษฎีของเลวิน (Lewin's Theory) (Madsen, 1968 อ้างใน เสกสรรค์ ทองคำบรรจง 2539) ซึ่งสรุปได้ว่า พฤติกรรมของบุคคลได้รับอิทธิพลมาจากตัวบุคคลกับสิ่งแวดล้อม และตัวบุคคลกับสิ่งแวดล้อมต่างก็มีอิทธิพลต่อกันเอง

ตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต สามารถจัดเป็นปัจจัยได้ 2 ปัจจัยคือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ต การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต แรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต และความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้วิจัยกำหนดโมเดลการวิจัยของเส้นทางตาม สมมติฐานพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สัญลักษณ์สามารถอธิบายได้ ดังนี้

- หมายถึง ตัวแปรแฝง (Latent Variables)
- หมายถึง ตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variables)
- หมายถึง เส้นทางอิทธิพล
- BEH หมายถึง พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต (Internet using Behavior)

Se	หมายถึง ด้านการสืบค้นข้อมูล (Search Engine)
Co	หมายถึง ด้านการติดต่อสื่อสาร (Communication)
En	หมายถึง ด้านความบันเทิง (Entertainment)
ENV	หมายถึง สภาพแวดล้อมในการใช้อินเทอร์เน็ต (Environment)
Fa	หมายถึง ครอบครัว (Family)
Fr	หมายถึง กลุ่มเพื่อน (Friend)
Po	หมายถึง นโยบายมหาวิทยาลัย (Policy)
Le	หมายถึง การจัดการเรียนการสอน (Learning)
Re	หมายถึง ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก (Resource)
ATT	หมายถึง เจตคติในการใช้อินเทอร์เน็ต (Attitude)
SEL	หมายถึง การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต (Self-Efficacy)
Ss	หมายถึง การรับรู้ด้านการสืบค้นข้อมูล (Self of Search Engine)
Sc	หมายถึง การรับรู้ด้านการติดต่อสื่อสาร (Self of Communication)
Sen	หมายถึง การรับรู้ด้านความบันเทิง (Self of Entertainment)
MOT	หมายถึง แรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต (Motivation)
KNO	หมายถึง ความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต (Knowledge)

เอกสารงานและวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำที่บุคคลแสดงออกโดยเกิดจากความเชื่อ ความคิดเห็น ความรู้สึก ซึ่งผู้กระทำ จะทำโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม โดยที่อาจจะแสดงออกมาภายนอก หรือสิ่งที่อยู่ภายในใจของบุคคล หรือแม้กระทั่งจาก สภาพแวดล้อมเป็นตัวนำพา ซึ่งอาจแสดงออกได้ทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งทฤษฎีของเลวิน (Lewin's Theory) ได้อธิบาย ว่าพฤติกรรม (B) ของบุคคลขึ้นอยู่กับฟังก์ชันของการทำงานของอวกาศแห่งชีวิต (Life Space) ซึ่งภายในอวกาศแห่งชีวิตนั้น จะประกอบด้วยเงื่อนไขสำคัญอีก 2 ส่วนคือ ส่วน ที่เป็นตัวบุคคลนั้น (Person: P) กับสิ่งแวดล้อม (Environment: E) (Madsen, 1968 อ้างใน เสกสรรค์ ทองคำบรรจง, 2539) ส่วนพฤติกรรมกรการใช้งานอินเทอร์เน็ตก็มีความหมายเช่นลักษณะ เดียวกับพฤติกรรมเพียงแต่เป้าหมายในการแสดงพฤติกรรมนั้นมีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต (ถนอมพร ตันพิพัฒน์, 2541; พัชรี ไชยฤกษ์, 2545; ชาติเชื้อ หล้าตา, 2552) ทั้งในส่วนที่เป็นปัจจัยด้านบุคคล และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมในการใช้อินเทอร์เน็ต หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วย สภาพแวดล้อมในครอบครัว สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน สภาพแวดล้อมในด้านการบริหารของสถานศึกษานั้นส่วน ใหญ่แล้วจะมีผลต่อพฤติกรรมของนักศึกษาในด้านใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา (สุภัทรา ปินทะแพทย์, 2534; ไชยยศ เรื่องสุวรรณ และคณะ, 2537)

ส่วนปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ระดับของความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา คือการที่นักศึกษา

มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับความเป็นมา วิธีการใช้งาน รูปแบบและเครื่องมือในการใช้อินเทอร์เน็ต ประโยชน์และข้อจำกัดของอินเทอร์เน็ต ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาสามารถที่จะใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป (อรวรรณ เย็นใจ, 2535; วราภรณ์ รุจิวิวัฒน์กุล, 2543; บลูม, 1975) (Bloom, 1975 อ้างใน วิไลวรรณ คงกิจ, 2548); กู๊ด, 1973 (Good, 1973 อ้างใน จิราภรณ์ เรืองยิ่ง, 2553)

ปัจจัยด้านบุคคลอีกประการคือ การรับรู้ความสามารถตนเองในการใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งส่งผลต่อระดับความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาด้วย การรับรู้ความสามารถตนเองในการใช้อินเทอร์เน็ต เป็นความเชื่อในความสามารถของตนเองว่าสามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตในด้านต่างๆ ได้หรือไม่ จะส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกที่จะใช้หรือไม่ใช้อินเทอร์เน็ตต่อไป กล่าวคือ หากบุคคลคิดว่าตนมีความสามารถเพียงพอที่จะใช้อินเทอร์เน็ตได้ ก็มีแนวโน้มที่จะเลือกใช้ต่อไป (Bandura, 1986)

นอกจากนี้ยังมีแรงจูงใจ และเจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ต กล่าวคือ แรงจูงใจเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดพลังที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเป็นอย่างมาก เพราะการที่บุคคลจะกระทำกิจกรรมได้เต็มความสามารถหรือไม่นั้น มักจะขึ้นอยู่กับว่าเขาเต็มใจจะทำแค่ไหน ถ้ามีสิ่งจูงใจที่ตรงกับความพอใจของเขา สิ่งจูงใจนั้นก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้เขาเอาใจใส่ในสิ่งที่ทำมากขึ้นซึ่งคือการใช้อินเทอร์เน็ตทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ (พงศธรวิช วิวังสุ, 2546; โลเวลล์, 1980 (Lovell, 1980 อ้างใน สิทธิโชค วรานุสันติกุล, 2546); ขวัญจิรา ทองน้ำ, 2547) ส่วนปัจจัยด้านเจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ต เป็นความรู้สึกหรือความคิดเห็นตามสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาที่มีต่อการใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งอาจถูกกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว เช่น กลุ่มเพื่อน อาจารย์ผู้สอน นโยบายของมหาวิทยาลัย สังคมปัจจุบัน หรืออาจเกิดจากประสบการณ์ที่ผ่านมาของนักศึกษา และความชอบโดยส่วนตัว โดยสิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้นักศึกษาแสดงพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตได้เป็นอย่างดีทั้งพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อตัวนักศึกษาเอง (สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถ มานะ, 2545; วินคินสัน และแคมป์เบล, 1997 (Willkinson & Campbell, 1997 อ้างใน พัสณีย์ อรรถสกุลรัตน์, 2552); สุนิสา หง่าสงฆ์, 2546)

โดยสรุปจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตพบว่ามีปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านบุคคล

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์หรือมนุษยศาสตร์ จำนวน 4 คณะ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวน 3 คณะ รวม 26 สาขาวิชา มีจำนวนทั้งสิ้น 11,197 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 7 คณะ แยกเป็น 12 สาขาวิชา มีจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 688 คน ซึ่งได้มาจาก

การสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 3 ฉบับ คือ

2.1 ฉบับที่ 1 แบบสอบถามวัดพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต

2.1.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา

2.1.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

2.2 ฉบับที่ 2 แบบสอบถามวัดตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต

2.2.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการใช้อินเทอร์เน็ต มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 17 ข้อ

2.2.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามแรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 8 ข้อ

2.2.3 ตอนที่ 3 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต มีลักษณะเป็นมาตราส่วน

ประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ

2.2.4 ตอนที่ 4 แบบสอบถามเจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ต มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

2.3 ฉบับที่ 3 แบบทดสอบความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต เป็นแบบทดสอบเลือกตอบจำนวน 18 ข้อ

3. การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอข้อมูลจำนวนนักศึกษาแต่ละคณะจากสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

3.2 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ส่งถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เพื่อที่ส่งต่อไปยังคณะ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาแต่ละหลักสูตร ในปีการศึกษา 2554 ภาคการศึกษาที่ 2

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยไปประสานกับหลักสูตรเพื่อขออนุญาตขอเก็บข้อมูลในแต่ละหลักสูตร โดยการเก็บข้อมูลนั้นผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์อาจารย์ประจำวิชาของแต่ละสาขาวิชาที่ผู้วิจัยเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามความสะดวกของรายวิชานั้น แล้วผู้วิจัยก็แจกแบบสอบถามพร้อมกับแบบทดสอบให้แก่ นักศึกษา โดยเก็บรวมเป็น 1 ฉบับ โดยใช้เวลาเฉลี่ยประมาณ 30-45 นาทีต่อห้องเรียน

3.4 เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามและคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความถูกต้องสมบูรณ์มาทำการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3.5 ทำการลงรหัส จัดระบบข้อมูล วิเคราะห์หาค่าสถิติ เพื่อทำการทดสอบสมมติฐาน สรุปผล และรายงานผลการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

4.1.1 ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient)

4.1.2 ทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้ t-test

4.1.3 สถิติที่ใช้ในการประมาณค่าพารามิเตอร์ คือวิธีโลค์ลีสต์ (Maximum Likelihood: ML)

4.2 การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลตามภาวะสันนิษฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวม พิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืน

4.2.1 ค่าไค-สแควร์ เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติที่ว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าเป็นศูนย์ ซึ่งจะหมายถึงโมเดลสมการโครงสร้างมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4.2.2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) เปรียบเทียบระดับความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลสองโมเดล โดยนำค่าสถิติ ไค-สแควร์มาพิจารณาเทียบกับองศา ถ้าไค-สแควร์สูงควรปรับโมเดลแล้ววิเคราะห์ใหม่ เกณฑ์การพิจารณาควรจะมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป

4.2.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) เป็นดัชนีที่นำ GFI มาปรับแก้โดยคำนึงถึงชั้นความเป็นอิสระ ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปรและขนาดตัวอย่าง ควรจะมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป เช่นเดียวกันกับค่าดัชนี GFI จะได้ค่าดัชนี AGFI

4.2.4 ดัชนีรากสองกำลังเฉลี่ยของความแตกต่างโดยประมาณ (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA)

4.3 ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index)

4.3.1 ดัชนี NFI (Normed Fit Index) เป็นดัชนีที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ยิ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 โมเดลที่ทดสอบนั้นก็ยิ่งมีความกลมกลืนกับข้อมูลโดยค่า NFI ควรค่าไม่ต่ำกว่า .90

4.3.2 ดัชนี IFI (Incremental Fit Index) เป็นดัชนีที่นำเอาดัชนี NFI มาปรับแก้ด้วยการนำเอาค่า df มาปรับแก้เฉพาะตรงส่วนตัวหารของ NFI โดยยิ่งเข้าใกล้ 1 มาก โมเดลก็ยิ่งกลมกลืน โดยค่า IFI

4.3.3 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index: CFI) จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 และดัชนี CFI ที่มีค่ามากกว่า 0.95 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4.4 ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงประหยัด (Parsimonious Fit Index)

4.4.1 PGFI (Parsimonious Goodness of Fit Index) เป็นดัชนีที่นำเอาดัชนี GFI มาปรับเพื่อให้อัตราส่วนสะท้อนถึงความประหยัด คือ ค่าดัชนีจะถูกปรับให้มีค่าน้อยลง โดยเทียบกับจำนวนเส้นอิทธิพล ดัชนีนี้จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ซึ่งถ้ามีค่าสูงแสดงให้เห็นว่าโมเดลมีความประหยัดสูงด้วย โดยควรมีค่าไม่ต่ำกว่า .90

4.4.2 PNFI (Parsimonious Normed Fit Index) เป็นดัชนีที่นำเอา NFI มาปรับในเรื่องของความประหยัดของโมเดลเช่นเดียวกับ PGFI ค่าดัชนี PNFI จะอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 และยิ่งมีค่าสูงก็ยิ่งแสดงว่าโมเดลมีความประหยัดสูงโดยควรมีค่าไม่ต่ำกว่า .90

การทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ถ้าพบว่าโมเดลยังไม่มี ความสอดคล้อง ให้ดำเนินการปรับโมเดลจนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จึงแปลผลว่าอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม อิทธิพลรวม และค่าดัชนีความกลมกลืนที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิจัย

1. การศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรสาเหตุ ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการใช้อินเทอร์เน็ต เจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ต การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต แรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต และความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต กับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พบความสัมพันธ์ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เมทริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกต	Se	Co	En	Kn	Mo	Ss	Sc	Sen	At	Fa	Fr	Po	Le	Re
BEH	Se	1.000													
	Co	.762**	1.000												
	En	.785**	.945**	1.000											
KNO	Kn	.476**	.577**	.601**	1.000										
MOT	Mo	.613**	.752**	.779**	.510**	1.000									
SEL	Ss	.339**	.382**	.390**	.204**	.332**	1.000								
	Sc	.459**	.535**	.541**	.363**	.473**	.518**	1.000							
	Sen	.468**	.547**	.560**	.346**	.489**	.521**	.809**	1.000						
ATT	At	.685**	.807**	.830**	.469**	.685**	.392**	.541**	.556**	1.000					
ENV	Fa	.543**	.657**	.673**	.422**	.642**	.264**	.383**	.488**	.564**	1.000				
	Fr	.556**	.648**	.663**	.426**	.615**	.296**	.437**	.434**	.563**	.763**	1.000			
	Po	.536**	.615**	.632**	.389**	.617**	.267**	.377**	.409**	.562**	.764**	.732**	1.000		
	Le	.520**	.629**	.642**	.418**	.623**	.268**	.502**	.439**	.559**	.728**	.729**	.721**	1.000	
	Re	.441**	.599**	.617**	.390**	.580**	.245**	.351**	.348**	.528**	.718**	.710**	.705**	.698**	1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 พบว่า องค์ประกอบของตัวแปรสาเหตุทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำ ($r < .300$) ถึงสูง ($.700 < r < .900$) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .204 - .954

2. ความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามภาวะสันนิษฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ปรากฏค่าสถิติของดัชนีความสอดคล้องต่างๆ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสถิติความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามภาวะสันนิษฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนการปรับโมเดลและหลังปรับโมเดล

ประเภทดัชนี	ดัชนี	เกณฑ์	ค่าสถิติ	
			ก่อนการปรับ	หลังการปรับ
ดัชนีวัดความกลมกลืนสัมบูรณ์	χ^2/df	≤ 2.00	1033.329/73=14.155	109.187/64=1.706
	p value of χ^2	$\geq .05$	0.000	0.000
	GFI	$\geq .95$	0.809	.0976
	AGFI	$\geq .90$	0.726	0.960
	SRMR	$\leq .05$	0.344	0.025
	RMSEA	$\leq .05$	0.145	0.034
ดัชนีระบุขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	NFI	$\geq .95$	0.941	0.994
	IFI	$\geq .90$	0.945	0.998
	CFI	$\geq .90$	0.944	0.998
ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงประหัต	PGFI	$\geq .90$	0.563	0.595
	PNFI	$\geq .90$	0.755	0.699
ดัชนีระบุขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	CN	≥ 200	57.853	530.569

จากตารางที่ 2 พบว่าการทดสอบความกลมกลืนของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตตามภาวะสันนิษฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนการปรับโมเดลพบว่า ค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 1033.329 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p value of $\chi^2 = .000$) ผู้วิจัยได้พิจารณาอัตราส่วนระหว่างอัตราส่วนไค-สแควร์ต่อองศาอิสระ (χ^2/df) รวมด้วย เนื่องจากค่าไค-สแควร์มีความแปรผันไปตามขนาดของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าค่าไค-สแควร์ ต่อองศาอิสระเท่ากับ 14.155 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (≤ 2.00) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาดัชนีวัดความกลมกลืน พบว่า ดัชนีวัดความกลมกลืนสัมบูรณ์ ได้แก่ GFI มีค่าเท่ากับ .809 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($\geq .95$) AGFI มีค่าเท่ากับ .726 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($\geq .90$) SRMR มีค่าเท่ากับ .344 และ RMSEA มีค่าเท่ากับ .145 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($\leq .05$) เมื่อพิจารณาดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบพบว่า NFI มีค่าเท่ากับ .941 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (.95) IFI มีค่าเท่ากับ .945 และ CFI มีค่าเท่ากับ .944 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (.90) เมื่อพิจารณาดัชนี วัดความกลมกลืนเชิงประหัตพบว่า PGFI มีค่าเท่ากับ .563 และ PNFI มีค่าเท่ากับ .755 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (.90) และเมื่อพิจารณาดัชนีระบุขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (CN) พบว่ามีค่าเท่ากับ 57.853 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (200) เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่า โมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

หลังการปรับโมเดล พบว่าค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 109.187 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p value of $\chi^2 = .000$) และผู้วิจัยได้พิจารณาอัตราส่วนระหว่างอัตราส่วนไค-สแควร์ต่อองศาอิสระ (χ^2/df) พบว่าค่าไค-สแควร์

ต่อองศาอิสระเท่ากับ 1.706 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (≤ 2.00) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาดัชนีวัดความกลมกลืน พบว่า ดัชนีวัดความกลมกลืนสัมบูรณ์ ได้แก่ GFI มีค่าเท่ากับ .976 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($> .95$) AGFI มีค่าเท่ากับ .960 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($> .90$) SRMR มีค่าเท่ากับ .025 และ RMSEA มีค่าเท่ากับ .034 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($\leq .05$)

เมื่อพิจารณาดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบพบว่า NFI มีค่าเท่ากับ .994 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (.95) IFI มีค่าเท่ากับ .998 และ CFI มีค่าเท่ากับ .998 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (.90) เมื่อพิจารณาดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงประหยัดพบว่า PGFI มีค่าเท่ากับ .595 และ PNFI มีค่าเท่ากับ .699 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (.90) และเมื่อพิจารณาดัชนีระบุขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (CN) พบว่ามีค่าเท่ากับ 530.569 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (200) ซึ่งเมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามภาวะสันนิษฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. อิทธิพลทั้งทางตรง ทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของตัวแปรสาเหตุ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ปรากฏค่าอิทธิพลของตัวแปรต่างๆ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 อิทธิพลทางตรง (DE) อิทธิพลทางอ้อม (IE) อิทธิพลรวม (TE) และค่าสัมประสิทธิ์กำหนด (R^2) ของความสัมพันธ์เชิงเส้นปัจจัยสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต

ตัวแปรผล	R^2	อิทธิพล	ตัวแปรเชิงสาเหตุ				
			SEL	ATT	ENV	KNO	MOT
BEH	0.841	DE	.062*	.422*	.194*	.188*	.251*
		IE	.035*	.087*	.199*	-	-
		TE	.096*	.509*	.393*	.188*	.251*
KNO	0.267	DE	.189*	-	.391*	-	-
		IE	-	-	-	-	-
		TE	.189*	-	.391*	-	-
MOT	0.600	DE	-	.346*	.502*	-	-
		IE	-	-	-	-	-
		TE	-	.346*	.502*	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต (BEH) เป็นตัวแปรตามในสมการโครงสร้างที่ 1 พบว่า ได้รับอิทธิพลรวมจากตัวแปรแฝงเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต (ATT) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ สภาพแวดล้อมในการใช้อินเทอร์เน็ต (ENV) แรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต (MOT) ความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต (KNO) และการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต (SEL) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .509 .393 .251 .188 และ .097 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต (ATT)

มากที่สุด รองลงมาได้แก่ แรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต (MOT) สภาพแวดล้อมในการใช้อินเทอร์เน็ต (ENV) ความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต (KNO) และการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต (SEL) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .422 .251 .194 .188 และ .062 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกค่า

นอกจากนี้ตัวแปรแฝงพฤติกรรมกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต (BEH) ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมในการใช้อินเทอร์เน็ต (ENV) มากที่สุด โดยผ่านตัวแปรแฝงความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต (KNO) และแรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต (MOT) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .199 รองลงมาได้แก่ เจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ต (ATT) ส่งผลทางอ้อมโดยผ่านตัวแปรแฝงแรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต (MOT) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .087 และตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต (SEL) ส่งผลทางอ้อมโดยผ่านทางตัวแปรแฝงความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต (KNO) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .035 ตามลำดับ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกค่า โดยตัวแปรสาเหตุอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต (BEH) ได้ร้อยละ 84.10

เมื่อพิจารณาความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต (KNO) เป็นตัวแปรตามในสมการโครงสร้างที่ 2 พบว่าได้รับอิทธิพลรวมและอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมในการใช้อินเทอร์เน็ต (ENV) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต (SEL) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .391 และ .189 ตามลำดับ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกค่า โดยตัวแปรสาเหตุอธิบายความแปรปรวนของความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต (KNO) ได้ร้อยละ 26.70

เมื่อพิจารณาแรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต (MOT) เป็นตัวแปรตามในสมการโครงสร้างที่ 3 พบว่าได้รับอิทธิพลรวมและอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมในการใช้อินเทอร์เน็ต (ENV) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต (ATT) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .502 และ .346 ตามลำดับ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกค่า โดยตัวแปรสาเหตุอธิบายความแปรปรวนของแรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต (MOT) ได้ร้อยละ 60.00

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสนองมติฐานการวิจัยมี ดังนี้

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุกับพฤติกรรมกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า สภาพแวดล้อมในการใช้อินเทอร์เน็ต แรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต เจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ต และความรู้เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตตามภาวะสันนิษฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า จากการวิเคราะห์ครั้งแรกรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามภาวะสันนิษฐานก่อนการดำเนินการปรับรูปแบบไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับให้ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตมีความสัมพันธ์กัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของตัวแปรต่างๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันได้หลังดำเนินการปรับรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุใหม่ พบว่ารูปแบบความสัมพันธ์

เชิงสาเหตุมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพบว่า ค่าสถิติและดัชนีส่วนใหญ่มีค่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้ $\chi^2 = 109.187$, p value of $\chi^2 = .000$, $\chi^2/df = 1.706$, GFI = .976, AGFI = .960, SRMR = .025, RMSEA = .034, NFI = .994, IFI = .998, CFI = .998, PGFI = .595, PNFI = .699, CN = 530.569

3. ผลการศึกษาอิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรสาเหตุต่างๆ สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ได้ร้อยละ 84.10 โดยตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลโดยรวมต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต มากที่สุดได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต (ATT) รองลงมาได้แก่ สภาพแวดล้อมในการใช้อินเทอร์เน็ต (ENV) แรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต (MOT) ความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต (KNOW) และการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต (SEL) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .509 .393 .251 .188 และ .097 ตามลำดับ ตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต (ATT) แรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต (MOT) สภาพแวดล้อมในการใช้อินเทอร์เน็ต (ENV) ความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต (KNOW) และการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต (SEL) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .422 .251 .194 .188 และ .062 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการใช้อินเทอร์เน็ต (ENV) โดยผ่านตัวแปรแฝงความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต (KNO) และแรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต (MOT) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .199 และเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต (ATT) นั้นส่งผลทางอ้อมโดยผ่านแรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต (MOT) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .087 ส่วนการรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต (SEL) ส่งผลทางอ้อมโดยผ่านทางความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต (KNO) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .035 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต หลังการปรับรูปแบบพบว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตัวแปรสาเหตุทั้ง 5 ตัว ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ต ได้ร้อยละ 84.10 เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตสามารถแยกอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมในการใช้อินเทอร์เน็ตมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ต และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตโดยผ่านแรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต และผ่านความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก สภาพแวดล้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตโดยส่วนใหญ่จะสนับสนุนการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาเพราะมหาวิทยาลัยจะมีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีอย่างมากมายทั้งในด้านการสืบค้นข้อมูลในการประกอบการเรียนการสอนหรือการดำเนินชีวิต เพื่อการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น หรือแม้แต่ว่าหาความบันเทิงในด้านต่างๆ ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วการที่นักศึกษาจะใช้อินเทอร์เน็ตนั้นนักศึกษาก็จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตบ้างไม่มากก็น้อย เพื่อที่จะสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถยา เจริญจันทร์, (2549) ที่ศึกษาพบว่า ปัจจัยทางสังคมของนักศึกษาในชีวิตประจำวัน บุคคลที่เกี่ยวข้องและบทบาทและสถานะ

ส่งผลให้นักศึกษามีความจำเป็นต้องใช้อินเทอร์เน็ตตามวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่นเพื่อการศึกษาค้นคว้าหรือการทำงาน และอินเทอร์เน็ตเป็นเทคโนโลยีที่ทันสมัยและผู้ใช้ต้องมีการเรียนรู้

2. การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต มีอิทธิพลทางตรงและมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก นักศึกษามีความเชื่อในความสามารถของนักศึกษาเองว่าสามารถใช้งานอินเทอร์เน็ต ในการสืบค้นข้อมูล ติดต่อกับเพื่อน และหาความบันเทิงในด้านต่าง โดยนักศึกษาจะสามารถมีความรู้เพิ่มเติมโดยผ่านการรับรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ตได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเองของ แบนดูรา ที่กล่าวว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองจะมีความสัมพันธ์กับการกระทำพฤติกรรมของบุคคลนั้นก็คือ ถ้าบุคคลมีความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองในการกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งสูงบุคคลก็มีแนวโน้มจะกระทำพฤติกรรมนั้นสูงด้วยเช่นกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางลักษณ์ ปิงประวัตติ (2547) ศึกษาพบว่า บุคคลที่มีทักษะที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต ด้านการพิมพ์ดีดและทักษะการอ่านภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีนิสัยชอบเรียนรู้งานการใช้คอมพิวเตอร์ในลักษณะใหม่ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ความสามารถตนเองในการใช้อินเทอร์เน็ต

3. เจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตมีอิทธิพลทางตรง และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตผ่านแรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะการที่นักศึกษามีความโน้มเอียงที่จะแสดงออกในทางที่ชอบ หรือไม่ชอบต่อการใช้อินเทอร์เน็ต อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ โดยมีตัวกระตุ้นให้นักศึกษาแสดงพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพัชรี ไชยฤกษ์ (2547) ที่ศึกษาพบว่า การที่นักศึกษามีเจตคติในทางบวกเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต ก็จะทำให้ให้นักศึกษามีพฤติกรรมระหว่างการใช้อินเทอร์เน็ตด้านความถี่ในการใช้ เวลาเฉลี่ยในการใช้ การเลือกใช้บริการ ภาษาที่เลือกเข้าเว็บไซต์ และประเภทของเว็บไซต์ที่เลือกใช้มากขึ้นด้วยเช่นกัน

4. แรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ตมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการที่นักศึกษามีภาวะภายในที่จะผลักดันหรือกระตุ้นให้ตัวนักศึกษาเองมีความรู้สึกสนใจที่จะใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งทีนักศึกษาต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ ยิน ภู่วรรณ (2551) กล่าวว่า กระแสของการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงในปัจจุบันทำให้เด็กและเยาวชนจำนวนมากติดเกมออนไลน์ จนเป็นปัญหาใหญ่ของสังคมในยุคปัจจุบัน ทำให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาส่วนใหญ่หาความบันเทิงในการเล่นเกมส์ตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบุคคลรอบข้างหรือตามสมัยนิยม ดังนั้นจึงสามารถบอกได้ว่าอินเทอร์เน็ตก็มีสิ่งที่เป็นแรงจูงใจให้นักศึกษานิยมใช้อินเทอร์เน็ตกันมากขึ้น

5. ความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ตมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการที่นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องเกี่ยวกับความเป็นมา วิธีการใช้งาน รูปแบบและเครื่องมือในการใช้อินเทอร์เน็ต ประโยชน์และข้อจำกัดของอินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Green, Lawrence W. & Kreuter, Marshall W. 1980 อังโน สุชาติดา มะโนทัย, 2539) ที่กล่าวว่าปัจจัยภายในตัวบุคคล (Intra Individual Causal Assumption) เป็นสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนั้นๆ มาจากองค์ประกอบภายในตัวบุคคล ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ค่านิยม แรงจูงใจ และความตั้งใจใฝ่พฤติกรรม

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับมหาวิทยาลัยและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมในการใช้อินเทอร์เน็ต การรับรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต เจตคติต่อการใช้งานอินเทอร์เน็ต และความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต เป็นสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้นักศึกษาเกิดพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรมีการสนับสนุนพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ทั้งในด้านของฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ต่างๆ ที่สามารถทำให้นักศึกษาสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะส่งผลต่อความพึงพอใจและดึงดูดให้นักศึกษาใช้อินเทอร์เน็ตได้มากขึ้น

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปกครอง

จากผลการวิจัยยังพบว่า สภาพแวดล้อมในการใช้อินเทอร์เน็ต และแรงจูงใจในการใช้อินเทอร์เน็ต มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต หมายความว่า ผู้ปกครองหรือบุคคลรอบข้างเป็นสาเหตุทางตรงทำให้นิสิตเกิดพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ดังนั้นผู้ปกครอง ควรมีการดูแลเอาใจใส่ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาเมื่ออาศัยอยู่ที่บ้าน พร้อมทั้งผู้ปกครองยังต้องมีการคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนนักศึกษาในการใช้จ่ายเงินสำหรับค่าอุปกรณ์ต่างๆ ที่สามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้ โดยคำนึงถึงความจำเป็น และชี้แนะให้นักศึกษาเห็นถึงข้อดีและเสนอแนะตัวอย่างดีๆ ให้แก่นักศึกษาได้เห็น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ของนักศึกษาที่มีความแตกต่างกันในด้านของทรัพยากร นโยบายการบริหาร และสภาพแวดล้อมที่ต่างกันออก หรือแม้แต่ว่าความแตกต่างของสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว หรือลักษณะเฉพาะของนักศึกษาเอง เช่น นักศึกษาพิเศษในแต่ละด้าน

เอกสารอ้างอิง

- ชาติเชื้อ หล้าดา. (2552). *พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น*. รายงานการศึกษาอิสระ. ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- นงลักษณ์ ปิงประวัตติ. (2547). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้อินเทอร์เน็ต*. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (วารสารสนเทศ). กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พัชรี ไชยฤกษ์. (2545). *การศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ครุศาสตฺศาสตรกรรม) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- ยีน ภู่วรรณ. (2547). *จุดมุ่งหมายในการใช้อินเทอร์เน็ตของวัยรุ่น*. *Internet Magazine*.
- วาสนา สุขกระสานติ. (2540). *โลกของคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศิริโรจน์ ผลพันธ์. (2548). *วิสัยทัศน์และแนวทางการบริหารราชการของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (พ.ศ.2548 - 2551)*. กรุงเทพฯ: โครงการศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุนิสา หง่าสงฆ์. (2546). *การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของพนักงานด้านบริหารทรัพยากรองค์กร บริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)*. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. (คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ). กรุงเทพฯ: ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- เสกสรรค์ ทองคำบรรจง. (2539). *การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์กับการผลิตผลงานวิจัยของบุคลากรทางการศึกษาที่จบการศึกษาระดับ ปริญญาตรีศึกษา*. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. (วิจัยและสถิติทางการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- อรรธยา เจริญจันทร์. (2549). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาปริญญาตรี และนักศึกษาปริญญาโท ในเขตกรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The Exercise of Control*. New York: Freeman.

ผู้เขียน

นางสาวพนารัตน์ พรหมมา

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

email: phanarat_phr@hotmail.com